

LA DUMINICA A OPTA DUPĂ RUSALII:
PRIMA ÎNMULȚIRE A PÂINILOR.
(MATEI 14,14-22)

La privegherile dinspre duminici și sărbători, slujba Vечерней se încheie cu rânduiala binecuvântării pâinilor. Pe o masă în mijlocul bisericii se află 5 pâinișoare, pe care preotul le binecuvântează cu rugăciunea: „Doamne, Iisuse Hristoase, care ai binecuvântat cele cinci pâini în pustie și ai săturat cu ele cinci mii de bărbați...” Numărul de cinci al artoselor, ca și cele cinci prescuri de la Sfânta Liturghie și rugăciunea rostită pentru sfințirea lor, ne aduc aminte de minunea înmulțirii pâinilor, săvârșită de Mântuitorul în pustiul Palestinei, pe care am auzit-o în Sfânta Evanghelie de astăzi.

Era în vremea când Irod ucisese pe Sfântul Ioan Botezătorul. Mântuitorul, auzind de aceasta, S-a retras în pustie să se roage, învățându-ne că întotdeauna, dar mai ales în vreme de încercare, să alergăm cu rugăciune stăruitoare către Dumnezeu. Nu s-a putut, însă, tăinui de oameni, pentru că o mare mulțime s-a luat după Dânsul. Văzându-i, Mântuitorului I s-a făcut milă de ei, că erau ca o turmă fără de păstor, și le-a vindecat pe toți bolnavii lor. Fără îndoială că vor fi fost mulți bolnavi la o mulțime de zece mii de oameni și mulți din cei vindecați vor fi fost bolnavi de boli grele: orbi, muți, paralitici, leproși, ș.a. Sfinții Evangheliști însă le trec cu vederea pe toate și se opresc numai la minunea înmulțirii pâinilor, pe care o pomenesc toți

cei patru, pentru marea ei însemnătate. Se cuvine de aceea ca și noi să stăruim mai îndeaproape asupra ei.

De obicei Mântuitorul făcea minunile la arătare. Așa a vindecat pe orbii de la drumul Ierihonului, așa a înviat pe Lazăr. Minunea înmulțirii pâinilor însă o face mai ferit, pe neobservate. Mai întâi pregătește pe Apostoli: „De unde să cumpărăm pâine pentru atâta lume? Întreabă Domnul pe Filip, pentru a-l încerca, pentru că El știa ce are să facă” (Ioan 6, 6); iar Andrei aduce vestea că este un copil care are cinci pâini și doi pești. Pe urmă rânduiește mulțimea în cete de câte 50 și 100 de oameni. Nimănui nu-i trecea prin minte ce avea să se întâmple. Închipuiți-vă o întindere mare de loc, o poiană mare în care se află mai bine de o sută de cete de câte cincizeci sau o sută de oameni, în total cam la zece mii de inși – de fapt, numai bărbați ca la cinci mii. În mijloc se află Domnul cu ucenicii și băiețașul având în traistă pâinile și peștii. Domnul ridică ochii spre cer, face o rugăciune tainică și binecuvântează pâinile și peștii; ia apoi una și o rupe în două-trei bucăți și le dă ucenicilor, care la rândul lor fac același lucru, fiecare mergând la câte o ceată și împărțind bucata primită; apoi vin iarăși la Domnul, iau alte bucăți și le împart altor cete. Și frânge Domnul cele cinci pâini și cei doi pești și frâng și ucenicii bucățile primite și frâng și frâng mereu, dar pâinile și peștii nu se mai termină până când toate cetele au luat cât le-au trebuit. Ba au mai rămas și 12 coșuri de resturi! La început oamenii au mâncat cu poftă, că erau flămânzi după trei zile de foame și oboseală, dar mai apoi și-au dat seama de marea minune. Se vor fi mirat și apostolii văzând că nu se mai termină bucățile din mâinile lor, dar în mintea mulțimii a fost un singur gând: „Acesta este proorocul care trebuie să vie în lume.” Și Domnul știind că voiau să-L facă împărat, a fugit singur în pustie.

Minunea ne uimește și pe noi prin măreția și puterea dumnezeiască arătată cu acest prilej, dar înțelesul ei nu se oprește numai la lucrarea minunată din afară. Unul din înțeleșurile înmulțirii pâinilor ni-l descoperă stihul din Psalmul 33, care se cântă la slujba Litiei după binecuvântarea pâinilor și

anume: „Bogații au sărăcit și au flămânzit, iar cel ce-L caută pe Domnul nu se vor lipsi de nici un bine.” În repetate rânduri Mântuitorul spusese noroadelor: Nu vă puneți toată grija în cele trecătoare, ce veți mânca sau cu ce vă veți îmbrăca; căutați mai întâi Împărăția Cerurilor și toate celelalte se vor adăuga. Dacă Dumnezeu are grijă de păsări și de iarba câmpului, cu atât mai mult are grijă de făptura cea mai aleasă, care este omul?” Acum Domnul a voit să arate cu însăși fapta adevărul acestei învățături dumnezeiești. Mulțimea era însetată de dumnezeiescul cuvânt. Era așa de dornică să asculte această nouă învățătură, că uitase și de foame și de sete și de treburile casei și de oboseală; trecuse trei zile și tot nu se mai sătura ascultând. Domnul se retrăsese la liniște, dar văzând atâta lume S-a milostivit de ei, că erau ca o turmă fără păstor. Nu a mai așteptat să fie rugat, nu i-a mai întrebat dacă cred. Prezența lor era cea mai puternică mărturie de credință și de dragoste; ci îndată le-a tămăduit bolnavii și i-a îndestulat pe toți. Minunea ne arată pe viu că Dumnezeu este Drept și-Și ține făgăduința. Celui ce caută cu tot dinadinsul cele ale Împărăției Cerurilor nu-i lipsesc nici cele pământești. Cei ce-L caută pe Domnul nu sunt lipsiți de nici un bine.

Unii, înțelegând îngust dumnezeiasca învățătură, văd prin aceasta îndemn la trândăvie și nelucrare. Că această înțelegere este greșită ne-o arată însăși minunea înmulțirii pâinilor. Mântuitorul nu le aduce oamenilor de-a gata pâine din cer, ci folosește și osteneala omului. Mulțimea nu avea altă hrană decât cinci pâini și doi pești. Mântuitorul ia puținul omului și împlinește lipsa până la măsura trebuinței cu îndestulare și prisosință, învățându-ne ca noi să ne străduim după puterile noastre, dar cu credință și nădejde în ajutorul lui Dumnezeu. Care pe cei ce-L caută pe Dânsul nu-i lipsesc de nici un bine. Viețile Sfinților sunt pline de astfel de pilde, care ne arată cum Dumnezeu a înmulțit cu prisosință puținul omului. Voi aduce înaintea doar una.

Pe la sfârșitul veacului al V-lea, trăia în Palestina cuviosul Teodosie cel Mare, care a întemeiat mari obști călugărești,

pentru care a și fost numit „începătorul de obște.” Fiindcă în acele părți era multă lume săracă și lipsită, zilnic veneau la mănăstirea sa mulțime de oameni săraci, goi, flămânzi și pe toți, cuviosul Teodosie îi primea cu dragoste și-i îndestula după trebuință. Și așa de milostiv era Cuviosul încât se spune că erau zile când trebuia să se servească și câte o sută de mese pentru străinii și săracii care veneau. Odată însă, fiind foamete mare în acele părți, a început să ducă lipsă și mănăstirea Cuviosului Teodosie. Era Duminica Floriilor și lume nenumărată de săraci și scăpătați se adunase la porțile mănăstirii ca să primească obișnuita milostenie. Atunci s-au întristat ucenicii și au spus Cuviosului că hrana ce o au este cu totul neîndestulătoare pentru cei fără de număr care cereau. Cuviosul Teodosie însă le-a muștrat puțină lor credință și le-a poruncit:

„Degrabă să deschideți porțile ca să intre toți!” Și intrând săracii și scăpătații au șezut pe rând. Apoi cuviosul a poruncit ucenicilor să pună înaintea lor pâine. Deci au mers ucenicii mânăniți la cămară știind că nu vor afla într-însa nimic și deschizând ușa au găsit-o plină de pâine. Că Dumnezeu o umpluse în chip minunat pentru credința robului său. Și au lăudat frații pe Dumnezeu pentru o minune ca aceea și s-a minunat de nădejdea cea mare a Părintelui lor. Aceasta ne arată încă o dată că învățătura Domnului este vrednică de toată credința. Cei ce caută pe Domnul nu se vor lipsi de nici un bine!

Fără îndoială, atunci în pustie, și apostolii, și mulțimile s-au minunat cum cinci pâini și doi pești au putut sătura atâta gloată. Mântuitorul le-a răsplătit îndată dragostea pentru învățătura Sa; însă scopul principal cu care El făcuse minunea era mult mai înalt decât săturarea cu pâine. Domnul Însuși ne spune acest lucru, când văzând că mulțimile Îl căutau cu sârg, le zice: „Mă căutați pentru că ați mâncat din pâini și v-ați săturat; ci lucrați nu pentru mâncarea cea pieritoare, ci pentru mâncarea care rămâne în viața veșnică și pe care v-o va da Fiul Omului” (Ioan 6, 26-27). Care este această mâncare nepieritoare? Nu este alta decât Sfânta Împărtășanie, despre care Mântuitorul avea să învețe îndată pe evrei, pentru prima dată,

în sinagoga din Capernaum: „Eu sunt Pâinea vieții, care se coboară din Cer și cel ce vine la Mine nu va flămânzi niciodată” (Ioan 6, 35).

Iudeii nu vor putea înțelege îndată taina acestei învățături; se vor sminti și poticni. Minunea înmulțirii pâinilor însă era o icoană, o pregătire pentru înțelegerea învățaturii despre Pâinea Vieții. Omul nu trăiește numai cu pâine. Alături de foamea trupească, ce se poate potoli cu hrană materială, omul suferă de o altă foame mai adâncă, foamea de viața veșnică. Oare nu de această foame erau cuprinse gloatele când se țineau după Domnul uitând de cealaltă foame și de toate trebuințele trupului? Pentru această foame Domnul ne-a dat altă pâine, Pâinea cea cerească a Însăși Sfântului Său Trup, Pâinea Vieții, pe care de atunci necontenit o împarte prin mâinile ucenicilor Săi, a preoților Bisericii; o împarte zilnic, la fiecare Sfântă Liturghie și niciodată nu se mai sfârșește, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci.

Minunea înmulțiri pâinilor este pentru noi izvor nesecat de învățături dumnezeiești. Să ținem minte măcar pe acestea:

a. Să avem totdeauna încredere neîmpuținată în ajutorul Domnului, în orice împrejurări, cât de grele. Apostolii, la început, erau îngrijorați cum vor putea hrăni atâta mulțime, dar pe urmă, văzând că pâinea ajunge pentru toți, îngrijorarea li s-a schimbat în bucurie. Nu în priceperea și vrednicia noastră, ci în milostivirea și atotputernicia lui Dumnezeu să ne încredem totdeauna și niciodată nu vom greși;

b. Mântuitorul în pustie așează pe oameni cete, cete, face rugăciune înainte de săvârșirea minunii și pe urmă poruncește să se strângă toate rămășițele, învățându-ne ca toate să le facem cu bună rânduială, cu rugăciune către Dumnezeu și cu bună și creștinească chibzuință;

c. Minunea ne mai învață apoi că cine își pune toată nădejdea în Dumnezeu, străduindu-se din răputeri pentru cele sufletești, nu va duce lipsă nici de cele trupești;

d. Că pe lângă pâinea trupească, Dumnezeu ne-a dat și o pâine cerească – Sfânta Împărtășanie –, de care Pâine mereu se

cuvine să fim flămânzi și să o căutăm, căci aceasta este arvună a Vieții veșnice, după cuvântul Domnului, Care zice: „Cine mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică” (Ioan 6, 56).

Cum să ne apropiem de această Pâine, tot minunea de astăzi ne învață. Mai întâi trebuie să ieșim în „pustie”, căci acolo găsim pe Domnul. Pustia este desprinderea de toate griji-le lumești; lepădarea de toată grija cea lumească la care ne îndeamnă cântarea de la Sfânta Liturghie; adică grija de familie, de avere, de trup. Așa trebuie să ne pregătim de Sfânta Împărtășanie.

Apoi să căutăm pe Domnul cu mare dor, cu foame și cu sete, ca mulțimile acelea care urmau pe Domnul. Și Domnul, văzând foamea și setea noastră, se va milostivi de noi, ne va tămădui toată boala și toată neputința trupească; ne va dărui cu îmbelșugare sațiul cel mântuitor de suflet și ne va învrednici să ne împărtășim și mai adevărat de Pâinea nemuririi în ziua cea neînserată a Împărăției Sale. Amin.